

ἐφ' ὅσον ἐνυπάρχει ἐν τῷ σώματι ἔχνος τι θρεπτικῆς οὐσίας. Ἐκ ποικίλων δὲ πειραμάτων ἐξήγαγον τὸ πόρισμα, ὅτι ἀνὴρ ἔχων βάρος 130 λίτρων, πρέπει ν' ἀποθάνῃ, ἅμα ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀπολέσῃ 50 λίτρας.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαφόρων τροφῶν πειράματα ἐπὶ κυνῶν γενόμενα κατέδειξαν, ὅτι οὗτοι μόνον ἐξ ὀστέων τρεφόμενοι δύνανται ἐπὶ μᾶκρον νὰ ζήσωσι χρόνον, ἐξ ἐναντίας δὲ ἀποθνήσκουσιν, ἂν τρέφωνται μόνον διὰ σακχάρου· ἂν μετὰ τῆς τροφῆς ταύτης δοθῇ αὐτοῖς καὶ ὀλίγον πάχος, ἐξαρκοῦν ὅπως τὸ σάκχαρον μεταβάλλῃ εἰς πιμελήν, μετὰ θάνατον αὐτῶν οὐδὲν ἐν αὐτοῖς εὐρίσκεται πάχος.

Ζῶα, τραφέντα διὰ τροφῶν, στερουμένων φωσφόρου καὶ ἀσβέστου, ἐπάχυνον μὲν, ἀλλ' ἀπέθικον γινόμενα ἀνάπηρα. Τραφέντα δὲ διὰ καθαροῦ λευκώματος, ἢ καθαρῆς τυρίας ἀπέθικον ἐπίσης· ἀλλὰ τὸ περιεργότατον πάντων εἶνε, ὅτι ἀπέθικον ὡς *an oedemata* εἶχον λάβει τροφήν.

Πειράματα δὲ γενόμενα ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου κατέδειξαν, ὅτι βλαπτικὸν εἶνε νὰ τρώγῃ *μονοειδῆ τροφήν*. Ὡς ἐκ τούτου τὸ ποικίλον τῶν τροφῶν εἶνε ὑγιεινὸν καὶ ὠφέλιμον. Τοῦτο εἶνε πόρισμα πείρας γενομένης ἐντὸς στρατῶνων καὶ φυλακῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐν αὐτοῖς ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν ἀλλάττουσι τὰς τροφάς, ὥστε καθ' ἕκαστην διαφοράς τροφή διδοται. — Ἀγγλος τις ἰατρός ἠθέλησεν ἐφ' ἑαυτοῦ νὰ δοκιμάσῃ τὸ μονοειδὲς τῆς τροφῆς. Ἐπὶ 45 ἡμέρας ἐγεύετο μόνον ἄρτον καὶ ὕδωρ καὶ ἐγένετο κατὰ 8 λίτρας ἐλαφρότερος. Ἀκολουθῶς ἐπὶ 4 ἐβδομάδας ἔτρωγε μόνον ἄρτον καὶ σάκχαρον, ἔπειτα ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας ἄρτον καὶ ἔλαιον· δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ περατώσῃ τὰ πειράματα αὐτοῦ καὶ ἀπέθικον, ἀφοῦ ἐπὶ ὀκτῶ ἐβδομάδας οὕτω ἐφ' ἑαυτοῦ ἐπειράτο. Δὲν εἶνε λοιπὸν ὀφθαλμία, ἂν ἔχωμεν ὄρεξιν διὰ ποικίλας τροφάς, ἀηδιάζωμεν δὲ τάχιστα, ὅταν τρώγομεν μονοειδῆ τροφήν, διότι εἶνε ἀνάγκη, νὰ ἀλλάσσωμεν καὶ ποικίλωμεν τὰς τροφάς μας. Πειράματα κατέδειξαν, ὅτι κόνικλοι, οἵτινες τὴν μὲν μίαν ἡμέραν τρώγουσι γεώμηλα, τὴν ἐπομένην δὲ κριθήν, δύνανται νὰ ζήσωσι ἐπὶ μακρὸν, ἂν ὅμως μόνον γεώμηλα, ἢ μόνον κριθήν τρώγωσι, τότε ἀποθνήσκουσι ταχέως.

Περαιόντες τὰ περὶ θρέψεως θέλομεν ἐνταῦθα καταλέξει τροφάς τινὰς καὶ τὰς ιδιότητας αὐτῶν. — Ἐκ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ὁ θρεπτικώτερος εἶνε ὁ σίτος, ἂν δὲ τρώγομεν, ὡς οἱ Ἄγγλοι, κρέας καὶ ἄρτον σίτου, ἔχομεν καλὴν τροφήν. — Ὅρουζα παρέχει πιμελήν, μόνη τῆς δὲ εἶνε τροφή κακὴ, εἶνε δὲ μᾶλλον ὠφέλιμος, ἂν τρώγεται μετὰ βουτύρου ἢ πιμελῆς καὶ ὀλίγου κρέατος. Γεώμηλα εἶναι εὐθηνά, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πολυδάπανος τροφή, διότι ἐμπεριέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ὀλίγην θρεπτικὴν οὐσίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου πρέπει τις πολλὰ τούτων νὰ τρώγῃ, ὅπως τραφῇ ἐπίσης εἶνε ἀνγκυαῖον

νὰ ἀρτύωμεν ταῦτα μετὰ ἄλατος καὶ βουτύρου ἢ πιμελῆς, διότι ἄλλως δὲν εἶνε θρεπτικά.

Τροφή καλὴ εἶνε οἱ κύαμοι (φασιόλοι), οἱ ἐρέβυνθοι αἱ *γκακῆ*, τὰ κελύφη ὅμως αὐτῶν (αἱ φλοῦδαι) εἶνε ἄπεπτα (δὲν χωνεύονται) καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀπομακρύνονται.

Κοινῶς τὰ ποιά δὲν θεωροῦνται ὡς τροφικὰ, τὸ δὲ *μαγειρικὸν ἄλας* θεωρεῖται ὡς γευστικὸν μόνον σωματικῶς ὅμως εἶνε πλάνη. *Καφὲς* καὶ *τῆ τῆν* εἶνε θρεπτικὸν καὶ τέλος τὸ ἄλας εἶνε ἐξαιρετικὸν πρὸς θρέψιν μέσον.

Εὐθηνὸς καφὲς καὶ εὐθηνὸν ἄλας (1) εἶνε ἐπομένως εὐτυχία τῶν λαῶν, ὡς βεβαίως· καὶ ὁ ἄρτος, ὅστις ὡς εἶδομεν εἶνε τροφή ἀπαραίτητος τοῦ ἀνθρώπου.

Οὕτω συντομώτατα ἐμάθομεν, ὅτι τὰ μόρια τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἅτινα ἀποτελοῦνται ἐκ διαφόρων χημικῶν στοιχείων, κυρίως δὲ ἐξ ἀνθρακικοῦ στοιχείου, ὕδρογόνου, ὀξυγόνου, ἀζώτου, φωσφόρου καὶ ἀσβέστου δὲν μένουσι σταθερὰ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν, ἀλλ' ἀφοῦ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸ ὡς τροφικὰ καὶ λάβωσι μορφήν σαρκῶν, ὀστέων, αἱματος, νεύρων, ἐγκεφάλου κτλ. μετὰ τινα χρόνον ἀπέρχονται ὡς ἄχρηστα καὶ ἀντικαθίστανται ὑπὸ νέων, εἰσαγομένων ἔξωθεν ἐν μορφῇ πάλιν τροφῶν. Ἡ ἔλλειψις νέων τοιούτων οὐσιῶν ἐν τῷ σώματι ἡμῶν προκαλεῖ τὴν πείναν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν θεωρεῖται ὡς δάνεισμα τῆς φύσεως, πρὸς ἣν μετὰ τὴν τελευταίαν ἡμῶν πνοήν, μετὰ θάνατον, ἀπιδίδομεν ὀλόκληρον τὸ δάνεισμα τοῦτο, ὅπερ θὰ χρησιμεύσῃ πάλιν πρὸς θρέψιν νέων ζώντων σωμάτων, τῶν ἀπογόνων ἡμῶν. Καὶ ἰδοῦ ὅτι ἡ νεκρωθεῖσα ὕλη τοῦ σώματος ἡμῶν μετεμψυχοῦται καὶ λαμβάνει μορφήν φυτῶν, ζῶων ἢ ἀνθρώπων. Τοιοῦτο τὸ μυστήριον τῆς θρέψεως.

ΤΙΤΘΕΙΑ

ἢ Θήλασις τῶν βρεφῶν.

ὑπὸ Λ. Δ. Χριστοβίτου ἰατροῦ

Ἀλλαγή τροφῆς

Διάφοροι λόγοι δύνανται νὰ ἐπιβάλλωσιν ἡμῖν τὴν ἀλλαγὴν τῆς τροφῆς.

Κατὰ γενικὸν κανόνα πᾶσα τίτθη στερουμένη τῶν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῆς ἐκλογῆς τροφῆς ἐκτεθέντων προσόντων, δεόν ν' ἀποβληθῇ ἢ ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλης.

Πρὸς τούτοις ὁ φύσει κακὸς χαρακτὴρ γυναικῶν τινων, τὸ ἀδύνατον τοῦ συνειθίσκειν εἰς νέον εἶδος ζωῆς, ἀλλοιώσις τῆς καθόλου ὑγείας τῆς τροφῆς ἢ τοῦ γάλακτος καὶ τέλος ἐπιβλαβὴς τοῦτου ἐπὶ τοῦ βρέφους ἐπίδρασις εἶνε ἐκ τῶν ἰσχυρῶν αἰτιῶν, ἅτινα δεόν νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν ἀλλαγὴν τῆς τροφῆς.

(1) Σημ. Διάφοροι λαοὶ ἐν νηπιῶδει καὶ βαρβάρῳ εἰσέτι διατελοῦντες καταστάσει ὡς νόμισμα μεταχειρίζονται τεμάχια ἄλατος.

Όταν ἡ ποσότης τῆς γαλακτικῆς ἐκκρίσεως τῆς μητρὸς ἢ τῆς τροφῆ ἀποβρίνη ἀνεπάρκεις, ὀφείλομεν ἄρα γε νὰ ζητήσωμεν τροφὸν ἔχουσαν ἀφρονώτερον γάλα;

Εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι τὸ μητρικὸν γάλα εἶνε πολύτιμον καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ στερηθῶμεν τούτου, ἀνευ προφανοῦς αἰτίας εἰς βέβαιον κίνδυνον δυνάμενης νὰ ἐκθέσῃ τὴν ζωὴν τοῦ βρέφους· δι' ὃ τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ μητρικοῦ γάλακτος ὀφείλομεν ν' ἀναπληρώσωμεν διὰ τῆς μικτῆς θηλάσεως.

Εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἐὰν ἡ ποσότης τοῦ γάλακτος δὲν ἀπέχῃ ὑπὲρ τὸ δέον τῶν φυσιολογικῶν ὁρίων, δοκιμαστικὴ μικτὴ διατροφή, δύναται νὰ ἀναβάλλῃ ἐπὶ τινα χρόνον τὴν ἀντικατάστασιν τῆς τροφῆς. Ἐὰν διὰ τῆς μικτῆς θηλάσεως τὸ βρέφος προκόπτῃ δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν τὴν τροφὴν, ἐὰν ὅμως διὰ τῶν καθημερινῶν ζυγίσεων ἀποδεικνύεται οὐ μόνον ἡ ἀνεπάρκεια τῆς γαλακτικῆς ἐκκρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ στασιμότης τῆς κατὰ βάρους αὐξήσεως τοῦ βρέφους συμβουλεύομεν τὴν ταχεῖαν ἀλλαγὴν τῆς τροφῆς.

Ἄλλοτε ἡ ποσότης τῆς γαλακτικῆς ἐκκρίσεως ἐπαρκεῖ μὲν, πλὴν τὸ ἐκκρινόμενον γάλα εἶνε λίαν νεαρὸν ἢ λίαν γηραλέον, παχύτατον ἢ ἀσθενέστατον.

Τέλος, εἰς τινὰς περιπτώσεις, ἐν ᾧ εἴμεθα βέβαιοι περὶ τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ γάλακτος δὲν δυνάμεθα ἐν τούτοις νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὸ αἴτιον. Τὸ αὐτὸ λ. χ. γάλα πολλάκις ἐπιτυγχάνει παρὰ τῷ δεῖν βρέφει, ἐν ᾧ παρ' ἄλλω, τῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἐπιφέρει δυσπεψίας.

Ἐν συντόμῳ, ἐὰν εἰς μάτην ἀποβρίνη ἢ καταπολέμησις τῶν κακῶν ποιότητων τοῦ γάλακτος τροφῆς τινος, ἐὰν ἡ θεραπεία τοῦ μὲν ἀσθενοῦς λ. χ. γάλακτος διὰ τῆς τονικῆς διαίτης, τοῦ δὲ λιπαροῦ διὰ τῶν κατ' ἐξοχὴν ἄζωτουχῶν οὐσιῶν, δὲν τελεσφορήσῃ καὶ ἐπιμένῃ ἡ δυσπεψία, παρεμβάλλουσα ἀνυπερβλήτων κώλυμα εἰς τὴν ἀνάπτυσιν τοῦ βρέφους, ὀφείλομεν τάχιστα νὰ ἀντικαταστήσωμεν ταύτην δι' ἄλλης ἐχούσης γάλα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν σύνθεσιν, πρὸς τὸ τῆς πρώτης.

Ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐμμήνου ροῆς δὲν ἐπιβάλλει πάντοτε τὴν ἀποπομπὴν τῆς τροφῆς. Τὸ βρέφος καίτοι πάσχον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπανάκτῃ τὴν ὑγιεῖαν του κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν καταμηνίων, αὐξάνει καὶ προκόπτει. Πρὸ πάντων ὅταν αὐτὴ ἡ μήτηρ θηλάζει, δύσκολος εἶνε ἡ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας διακοπὴ τῆς θηλάσεως.

Ἐν τούτοις, ὅταν ἡ ἐμμηνοσὶς καθαρὰς ἐπιφέρει τῷ θηλάζοντι βαρυτάτας καὶ ἐπιμόνους γαστροεντερικὰς διαταραχὰς μετὰ προοδευτικῆς ἐξασθενήσεως, ἡ ἀλλαγὴ τῆς τροφῆς εἶνε ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς ἄρσιν τοῦ κακοῦ.

Ἐνίοτε βλέπομεν τοὺς γονεῖς ἀφρόνως καταπολεμοῦντας τὴν συμβουλὴν τῆς ἀλλαγῆς τροφῆς, πρὸς ἀποφυγὴν δῆθεν τῶν ὑποτιθεμένων κινδύνων τοῦ δευτέρου γάλακτος καὶ διότι φοβοῦνται μὴ τὸ βρέφος ἀρνηθῇ τὸν μαστὸν τῆς νέας τροφῆς. Διπλῆ πλάνη· ἡ πρώτη καταπίπτει ἀπέναντι τῆς ἀνάγκης, εἰς ἣν εὐρισκόμεθα ν' ἀφαιρέσωμεν αὐτὸ τοῦτο τὸ αἴτιον τῆς ἐξασθενήσεως τοῦ βρέφους· ἡ δευτέρα ἐπίσης εἶνε ἀνευ σημασίας τινος, διότι, ἐὰν τὸ βρέφος ἀρνηθῇ νὰ συλλάβῃ τὸν μαστὸν, ἐγκαταλείπομεν αὐτὸ νῆστι· ἡ πεῖνα δὲν εἶνε πάντοτε κακὴ σύμβουλος· ἡ τροφὸς θέλει φροντίσει νὰ δώσῃ τὸν μαστὸν τῆς ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς καὶ τὴν ἐπαύριον ἢ συμφιλίωσις μεταξὺ τροφῆς καὶ βρέφους εἶνε ἤδη συντετελεσμένη.

Ζυγίσεις. — Τὸ βρέφος ἐνδεδυμένον τίθεται ἐπὶ τοῦ δίσκου πλασטיγγος τινος, διὰ δὲ τῶν σταθμῶν τιθεμένων ἐπὶ τοῦ ἐτέρου δίσκου ζητοῦμεν τὴν ἰσορροπίαν. Εὐθὺς ἄμα σημειώσωμεν τὴν πρώτην ζυγίσιν ἢ τροφὸς παρέχει τὸν μαστὸν τῷ βρέφει καὶ μετὰ τὸ πέρασ τῆς θηλάσεως ζυγίζομεν καὶ πάλιν. Ἡ διαφορὰ τῶν δύο τούτων ζυγίσεων παριστᾷ τὸ ποσὸν τοῦ θηλασθέντος γάλακτος.

Τὸ βρέφος δὲν ἀπολαμβάνει ὁμοίον ποσοτῆτων γάλακτος καθ' ἐκάστην θήλασιν, ἥτις ποικίλλει ἀπὸ 15—20 γραμμαρίων καὶ ἐνίοτε ἀπὸ 40—60 γραμμαρίων κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὸν τοκετὸν ἡμέρας.

Κατὰ μέσον ὅρον βρέφος ὑγιὲς θηλάζει κατὰ εἰκοσιτετράωρον

30	γραμμάρια	τὴν	1ην	ἡμέραν
150	»	»	2αν	»
450	»	»	3ην	»
550	»	»	4ην	»
650	»	τὸν	2ον	μῆνα
750	»	»	3ον	»
850	»	»	4ον	»
950	»	»	5ον—9ον	»

Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων δὲν δυνάμεθα νὰ ὀδηγηθῶμεν ἀλανθάστως εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀφρονίας ἢ τῆς ἀνεπάρκειας τῆς γαλακτικῆς ἐκκρίσεως, ἐὰν δὲν λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὴν ὄρεξιν καὶ τὴν κατὰ βάρους αὐξήσιν τῶν βρεφῶν. Τῷ ὄντι βρέφος ἀτελῶς τρεφόμενον θηλάζει ἐπὶ μακρὸν χρόνον, κλαίει κρυαζάει, κλυθμηρίζει κοιμάται κακῶς ἢ στερεῖται τοῦ ὕπνου, ζητεῖ τὸν μαστὸν καθ' ἐκάστην στιγμήν καὶ τέλος ἀπαυδᾷ ἐξήντητλημένον ὑπὸ τῶν ματαίων αὐτοῦ ἀπομυζητικῶν τῆς θηλάσεως ἀγῶνων.

Κατὰ βάρους αὐξήσις τῶν βρεφῶν. — Κατὰ τὰς πρώτας πέντε μετὰ τὸν τοκετὸν ἡμέρας, τὸ βρέφος, (χάνει) ἀπόλλυσιν 100 περίπου γραμμάρια τοῦ ἑαυτοῦ βάρους ἕνεκα τῆς ἀποπτώσεως τοῦ ὀμφαλείου λώρου τῆς ἐκκρίσεως οὔρων καὶ κοπράνων κλ.

Μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην αὐξάνει κατὰ 25—30 γραμμάρια δι' ἡμέρας ἢ ἐν δικστήματι δέκα ἡμερῶν κατὰ 250—300 γραμμάρια, ἢ 750—900 κατὰ μῆνα.

Πάντοτε ὁσάκις ἡ κατάστασις τοῦ ἀρτιγεννήτου ἐμπνέει ἡμῖν ἀμφιβολίας ὑπὸ ἐποψίν ἀναπτύξεως προσδευτικῆς καταφεύγομεν εἰς τὰς μεθοδικὰς ζυγίσεις. Ἐὰν δὲ τὸ βάρος ἐπιμένῃ ἐπαισθητῶς τὸ αὐτὸ ἢ ἐὰν ἡ αὐξήσις δὲν ὑπερβαίνει ποσῶς τὰ δέκα γραμμάρια δι' ἡμέρας, ὀφείλομεν ν' ἀναζητήσωμεν καὶ καταπολεμήσωμεν τὰ αἴτια τοῦ κωλύματος τούτου τῆς ἀναπτύξεως. Ἡ ἐξέτασις τῶν κοπράνων ὀδηγεῖ ἐπίσης. Τὸ φυσιολογικὸν τῶν πεπτικῶν λειτουργιῶν, ἐκδηλοῦται διὰ δύο μέχρι τριῶν κενώσεων μαλθικῶν κοπράνων ὁμογενῶν χρυσοειδῶς ὡχρῶν, ὁμοίων πρὸς ὡς ἀνεγκυκωμένα.

Κόπρανα συστάσεως σκληρᾶς, ὁμοίως πρὸς μαστίχην, ἄχροα ἢ χροιαῖς βαθέως πρασινωπῆς, προδίδουσι διατάραξιν τῆς πέψεως.

ΠΕΡΙ ΑΙΓΟΣ

Τὸ γνωστὸν τοῖς πᾶσι τοῦτο μπουκαστικὸν ζῶον, ἢ αἶξ, ἢς χαρακτηριστικὸν εἶνε τὸ πῆδημα, γαλλιστὶ ὀνομάζεται chevre, τουριστὶ δὲ κετοί· ἢ λέξις αἶξ παράγεται κατὰ τινος ἐκ τοῦ ῥήματος αἰσσω, ὅπερ σημαίνει: πηδῶ μὲ ὀρμὴν ἢ ἀρσενικὴ αἶξ καλεῖται τράγος, οὔτινος τὸ γένειον καὶ τὰ κέρατά εἰσι μακρότερα τῆς αἰγός, τὸ κρέας τοῦ οὐχὶ πολὺ νόστιμον καὶ ἐκ τῶν τριχῶν του κατασκευάζονται μάλλινα χονδρὰ ὑφάσματα· τὸ ζῶον τοῦτο ἐξοικεῖται εὐκόλως πρὸς τὸν ἄνθρωπον· δείκνυται δὲ λίαν εὐαίσθητον εἰς τὰς θωπείας, εἶνε ἰσχυρόν, εὐκίνητον καὶ ἰδιότροπον δυσκόλως ὑπακούον εἰς τὸν αἰπὸλον· περιπίπτει δὲ εἰς τινος μεταδοτικὰς ἀσθενείας καθ' ὧν ἡ ἀπομόνωσις θεωρεῖται ὡς τὸ σπουδαιότερον ἀντιφάρμακον. Ἡ καλὴ αἶξ, ἢ ἀγέλας αὕτη τοῦ πτωχοῦ, διακρίνεται ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ἐκ τῶν εὐσάρκων μῆρῶν, τῶν εὐρέων νώτων, τοῦ ζῶου βλέμματός καὶ τοῦ πλατέος στήθους· ὁμοιάζει δὲ κατὰ πολλὰ πρὸς τὴν ἀνάδα, ἀναρριχᾶται ἐπὶ ἀποτόμων βράχων καὶ κοιμᾶται ἐπὶ ἀπορρώγων· σχεδὸν δὲ πάντα τὰ φυτὰ εἶνε καλὰ δι' αὐτὴν· δὲν φοβεῖται τὴν θερμότητα, οὐδὲ τὴν βροχὴν καὶ τὰς καταγίδας· ὁ μόνος δ' ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ μαστοφόρου τούτου ζῴου· εἶνε τὸ ψυχος καθ' οὗ ὁ νοήμων κτηνοτρόφος εἶνε ἀνάγκη νὰ κατασκευάζῃ λαμπρὸν ἐπαύλιον καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ αἰπόλιον του τροφήν, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, συνισταμένην ἐκ χόρτου, κλάδων ξηρῶν δένδρου, λαχνῶν, γογγυλίων κλπ. Τὸ κρέας, τὸ γάλα, ὁ τυρός, τὸ βούτυρον, τὸ ἀνθόγαλον, τὸ δέσμα, τὸ δξύγαλον καὶ πολλὰ ἄλλα εἰσι χρησιμώτατα καὶ ὠφελυμώτατα εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐν ᾧ ἢ δαπάνη καὶ ὁ κόπος ἀσήμαντα. Εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπερ πίνουσι

δέον νὰ ρίπτωμεν καὶ ὀλίγον ἄλας· ἢ αἶξ γεννᾷ κατ' ἔτος ἕν, δύο, τρία ἐγίστε δὲ καὶ τέσσαρα ἐρίφια ἢ κνοφορία τῆς εἶνε πεντάμυθος· κατὰ τὸν χρόνον δὲ τοῦτον ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ παρὰ τοῦ κτηνοτρόφου· καὶ τὰ μὲν πρὸς σφαγὴν προσωρισμένα ἐρίφια, θηλάζουσι τριάκοντα ἡμέρας, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα, τεσσαράκοντα· εἶδη δ' αἰγός εἶνε πολλὰ, ὧν ἀξιοσημείωτα ἢ τῆς Angora καὶ ἢ τῆς Cachemire. Ἐν Γαλλίᾳ, τρέφονται πολλὰ εἶδη τοιούτων, πλείστοι δ' ἐνησχολήθησαν πρὸς τελειοποίησιν τῆς τέχνης τῆς αἰγοτροφίας, δι' ὧν προσκτώνται, καὶ ἰδία ἐκ τῆς τυροποιίας, μεγάλα κέρδη. Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν οἱ Ἕλληνες ἔχοντες χώραν καταλληλοτάτην δι' αἶγας, ἀνάγκη νὰ σπουδάζωμεν τὸν χαρακτήρα τοῦ ζῴου τούτου, οὔτινος ἢ ὠφέλεια πασιφανεστάτη.

Ἐρ Καρδίτην

X. Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

Η ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

ΥΠΟ ΦΥΣΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

(Συνέχεια τοῦ προηγ. φύλλου καὶ τέλος)

Τὰ ὕδατα τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου αἰὶτοφόροι κοιλιάδες τοῦ Αἰνίου τὸ πηγᾶδι τοῦ Ἁγίου οἱ σεισμοὶ τῆς Κεφαλληνίας.

Δυτικῶς τῆς πόλεως Ληξουρίου, ὀδεύοντες πρὸς τὴν κώμην Δελλαπορτάτα, ἀπαντῶμεν σειρὰν λύφων κλυπτομένων ὑπὸ ἀποκεκρυσταλλωμένης γύψου· παρὰ τὰ ἐρείπια ναοῦ ὑπὸ τὴν ρηθείσαν κώμην, ἀνεκβλίσκει ψυχρὰ θειοκρήνη ἐκ στρωμάτων τῆς πριτογενούς περιόδου, διαχέουσα ἄφθονον ὀσμὴν οὐρίων ὠν. Πέριξ τῆς εἰρημένης κρήνης, ὑπάρχουσι ἀποθέσεις θείου, ἔνεκα προφανῶς τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ὑδροθείου αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ὀξυγόνου τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἡ χημικὴ ἀνάλυσις κατέδειξε τὴν ὑπαρξὴν ὀξυθεικῶν καὶ ἐγγλωρίων ἀλάτων Ἀσβεστίου, Νατρίου καὶ Μαγνησίου ἐτι δὲ 130 κυβ. ἐκ. Ὑδροθείου ἀνὰ 1000 κυβ. τοῦ τοιοῦτου ὕδατος, τοῦ ὁποίου αἱ θεραπευτικαὶ ἰδιότητες ἀμιλλώμεναι πρὸς τὰς τῶν Eaux Bonnes τῶν Πυρηναίων, κατέστησαν αὐτὸ γνωστὸν καὶ ἔξω τῆς νήσου, ἐνθ' ἀποστέλλεται κατὰ σπουδαίας ποσότητας. Ἐτεροι ἀλατοῦχοι πηγᾶδι ὑπάρχουσι ἐν Ἀργοστολίῳ, Σάμηκαί ἐν Ἁγ. Κωνσταντίνῳ.

Πρὸς Α τοῦ Ἀργοστολίου παρὰ τὸ ἐκκλησιδίον τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου, γνωστὸν ἦτο πρὸ πολλοῦ ὅτι ἀνεβλυσον ἄφθονα ὕδατα, ἀτινα μάλιστα ἐν τεχνιτῇ αὐλακί ρέοντα, ἐχρησίμευον πρὸς κίνησιν τοῦ τροχοῦ ὑδρομύλου τινός, τοῦ ὁποίου καὶ νῦν βλέπομεν τὰ ἐρείπια. Τὰ ὕδατα ταῦτα, ἔγνω νὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ δῆμος Ἀργοστολίου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως, ἥτις ἄλλως τε ἐπορίσθη οὐχὶ ἀναξίαν λόγου ποσότητα ὕδατος διακρυγῶς καὶ εὐχύμου, διὰ τῆς ἀνορύξεως ἀρτεσιανῶν φρεάτων. Αἱ πηγᾶδι ἀνεκβλίσκουσι ἀπὸ μαγνησιομυγῶν ἀσβεστολίθων κρυστοκρυσταλλοφυῶν, μετὰ δὲ